

Sygn. akt I ACa 751/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Teresa Rak (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Kus-Trybek SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa R. C. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt I C 1606/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;**

3. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adw. J. G. z Kancelarii Adwokackiej w K., ul. (...) kwotę 3.321 zł (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden złotych), w tym 621 zł podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt. ACa 751/13

UZASADNIENIE

Powód R. C. (1) w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Skarbu Państwa - Aresztu Śledczego w K. kwoty 75.744 zł, tj. kwoty 30.744 zł tytułem odszkodowania i kwoty 45.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dna złożenia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, iż kwoty tej dochodzi tytułem błędnego

przeliczenie okresów odbywania przez niego kolejno kar pozbawienia wolności dokonanego przez Areszt Śledczy w K., na skutek czego w zakładzie karnym zmuszony będzie pozostawać przez 9 miesięcy i 4 dni dłużej niż przebywałby, gdyby okresy odbywania kar jednostkowych zostały obliczone w sposób prawidłowy. Wyliczając wysokość szkody powód wskazał utracone zarobki podnosząc, że jest on z zawodu blacharzem i pracując w tym zawodzie byłby w stanie w okresie 9 miesięcy uzyskać zarobki w kwocie 30.744 zł. Kwota 45.000 zł stanowi zaś zadośćuczynienie za krzywdę i cierpienie spowodowane błędnym obliczeniem odbywania przez powoda jednostkowych kar pozbawienia wolności.

Strona pozwana Skarb Państwa Areszt Śledczy w K. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Podniosła, iż w świetle normy art. 417 k.c. podstawową przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa jest bezprawność działania, której ciężar wykazania spoczywa na powodzie oraz istnienie szkody i związku przyczynowego. Dalej strona pozwana wskazała, iż niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest przedmiotem samodzielnych ustaleń w procesie o naprawienie szkody, gdyż sąd rozpoznający sprawę odszkodowawczą, nie jest właściwy do indywidualnej oceny legalności konkretnego wyroku lub postanowienia stanowiącego źródło szkody. W ocenie strony pozwanej powód, nie wykazał zatem w sprawie istnienia wymaganego prawem prejudykatu. W ocenie strony pozwanej nie można w sprawie mówić o błędnym działaniu Aresztu Śledczego w Krakowie, albowiem wszelkie poczynania Aresztu znajdują swoje umocowanie w odpowiednich zarządzeniach wydanych przez właściwe Sądy. Ponadto pozwany Skarb Państwa podniósł zarzut przedawnienia roszczenia stosownie do treści art. 442¹ k.c.

Wyrokiem z dnia 10 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo, odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania oraz przyznał od SP – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adw. J. G. kwotę 4428 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Rozstrzygnięcie wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

W okresie od 19 grudnia 2003 roku do dnia 10 września 2004 roku R. C. (1) odbywał w Zakładzie Karnym w T. karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. z dnia 14 grudnia 2000 roku sygn. akt Sg 359/00. W dniu 10 września 2004 roku nie powrócił do właściwej jednostki penitencjarnej z przepustki udzielonej w związku z pogrzebem matki. Kara ta została ponownie wprowadzona do wykonania po zatrzymaniu i wydaniu przez Wojskowy Sąd Garnizonowy zarządzenia wykonania kary z dnia 25 października 2007 roku, po przekazaniu R. C. (1) w dniu 4 maja 2007 roku na drogowym przejściu granicznym przez stronę czeską, stronie polskiej, a to na podstawie europejskiego nakazu aresztowania. Według stanu na dzień 23 czerwca 2008 roku, R. C. (1) miał wprowadzone do wykonania następujące kary pozbawienia wolności: 1) Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. orzeczoną wyrokiem z dnia 14 grudnia 2000 roku sygn. akt Sg. 359/00 w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy - wykonywana w okresie od 2 listopada 2007 roku do dnia 6 sierpnia 2008 roku, przy zaliczeniu okresów od 28 listopada 2000 roku do 1 grudnia 2000 roku (uchylenie aresztu) oraz od dnia 19 grudnia 2003 roku do 10 września 2004 roku (niepowrót), 2) zastępczą karę aresztu w wymiarze 25 dni orzeczoną postanowieniem WSG w L. z dnia 3 grudnia 2007 roku sygn. akt 359/00 wykonywaną w okresie od 6 sierpnia roku do 31 sierpnia 2008 roku, 3) karę 10 miesięcy orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Bochni do sygn. akt II K 310/01 -przewidzianą do wykonania w okresie od 31 sierpnia 2008 roku do dnia 5 stycznia 2009 roku, 4) Sądu Rejonowego w Bochni sygn. akt. II K 25/04 - wyrok łączny 3 lat pozbawienia wolności przewidzianą do wykonania w okresie od 5 stycznia 2008 roku - 1 grudnia 2010 roku, 5) Sądu Okręgowego w Tarnowie sygn. akt II Kop 26/06 - 8 lat pozbawienia wolności przewidzianą do wykonania w okresie od 1 grudnia 2010 roku do 8 czerwca 2016 roku (przy zaliczeniu okresu od 15 listopada 2004 roku do 10 maja 2007 roku- wprowadzenie innego orzeczenia), 6) Sądu Rejonowego w Tarnowie sygn. akt. II K 741/07 - 3 miesiące pozbawienia wolności przewidzianą do wykonania w okresie od 8 czerwca 2016 roku do 8 września 2016. Zarządzeniem z dnia 27 sierpnia 2008 roku Wojskowy Sędzia Penitencjarny działając na podstawie art. 80 § 2 kkw zarządził zmianę kolejności wykonywania kar pozbawienia wolności w ten sposób, iż karę orzeczoną wyrokiem Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. z dnia 14 grudnia 2000 roku sygn. akt Sg 359/00 w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy wprowadził do wykonania jako 5 w kolejności, wstrzymując jednocześnie wykonywanie kary zastępczej pozbawienia wolności orzeczoną postanowieniem WSG w L. z dnia 3 grudnia 2007

roku sygn. akt. 359/00. W konsekwencji w dniu 28 sierpnia 2008 roku Areszt Śledczy w K. dokonał przeliczenia wprowadzonych do wykonania kar i wskazał, iż kara orzeczona wyrokiem WSG w L. z dnia 14 grudnia 2000 roku wykonywana będzie w okresie od 11 listopada 2015 roku do dnia 15 sierpnia 2016 roku. Postanowieniem z dnia 14 października 2008 roku sygn. akt Sg 359/00 Wojskowy Sąd Garnizonowy w L. umorzył postępowanie wykonawcze w przedmiocie wykonania kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem WSG w L. z dnia 14 grudnia 2000 roku i zastępczej kary pozbawienia wolności orzeczonej w dniu 3 grudnia 2007 roku, wskazując, iż skoro R. C. (1) został przekazany stronie polskiej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez Sąd Okręgowy w Tarnowie z zastrzeżeniem wykonania określonych kar pozbawienia wolności, to te kary winny być wykonane. Okres wykonywania kary orzeczonej wyrokiem z dnia 14 października 2000 roku nie został zaliczony na poczet innych kar orzeczonych wobec powoda. Dotąd nie upłynął łączny okres wykonywania kar, które w ocenie powoda powinny być wobec niego wykonywane, w przekonaniu powoda upłynie on 21 listopada 2014 roku. Powód z zawodu jest blacharzem lakiernikiem. Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana w toku postępowania, a w zakresie dotyczącym wykonywanego przez R. C. (2) zawodu na podstawie zeznań powoda.

Dokonując oceny prawnej wskazał, iż podstawą odpowiedzialności, na której powód oparł roszczenie był art. 417 § 1 k.p.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, co wymaga spełnienia łącznie trzech ustawowych przesłanek tj. bezprawności działania lub zaniechania sprawcy, szkody oraz normalnego związku przyczynowego między bezprawnym zachowaniem sprawcy a szkodą. Zdaniem Sądu sprawca, który upatruje szkody w zaniechaniu przez Areszt skorzystania przez ten organ z uprawnienia wynikającego z art. 13 §1 k.k.w. nie wykazał, że pomiędzy zaniechaniem a szkodą występuje związek przyczynowy. Podkreślił przy tym, że w świetle wskazanego przepisu sam powód miał możliwość zwrócenia się do sądu o rozstrzygnięcie wątpliwości, co do wykonania orzeczeń lub zarzutów, co do obliczenia kary. Zwrócił uwagę, że czynności wykonywane przez Areszt Śledczy, podejmowane były na podstawie orzeczeń wydawanych przez Sąd Penitencjarny, w tym przedmiocie. Wskazał też Sąd, że do obecnej chwili nie upłynął łączny okres, wynikający ze wszystkich orzeczonych i wprowadzonych do wykonania kar, co oznacza, że szkodę, której naprawienia domaga się powód można, co najwyżej kwalifikować jako przyszlą. Podnosząc, iż nawet w świetle twierdzeń powoda powinien on przebywał w areszcie do dnia 21 listopada 2014r., dlatego nie sposób przyjąć, że już w chwili obecnej powstała szkoda podlegająca naprawieniu, a w szczególności szkoda polegająca na nie osiągnięciu przez niego zarobków w wyuczonym zawodzie blacharza – lakiernika. O kosztach postępowania orzekł sąd na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od wyroku złożył powód i zaskarżając go w zakresie pkt. I wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji oraz zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu i nie opłaconych przez niego ani w całości ani w części.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania- a to przepisu art. 233 §1 k.p.c. poprzez błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż szkoda, jaką poniósł powód, a polegająca na błędnym wprowadzeniu do wykonania przez pozwanego Areszt Śledczy w K. kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec powoda jest szkodą hipotetyczną (przyszłą) podczas, gdy w rzeczywistości szkoda istniała już w dacie orzekania albowiem na skutek błędnego wprowadzenia do wykonania ww. kar powód pozbawiony wolności będzie o 9 miesięcy i 4 dni dłużej aniżeli powinien przebywać w zakładzie karnym w sytuacji prawidłowego wprowadzenia do wykonania owych kar.

Powód w osobiście wywiedzionej apelacji powtórzył stanowisko wyrażone w apelacji jego pełnomocnika, podnosząc zarzut sprzeczności ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz przywołał w uzasadnieniu argumenty podnoszone w toku postępowania przed Sądem I instancji, dotyczące obowiązku podejmowania przez stronę pozwaną czynności mających na celu korektę zarządzenia wydanego przez sędziego penitencjarnego.

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kosztów postępowania wg. norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zarzuty apelacji koncentrowały się na kwestii ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Skarżący wskazuje na naruszenie art. 233 k.p.c. zarzucając wyprowadzenie przez Sąd błędnych wniosków ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, gdy tymczasem zarzut oparty na tym przepisie służy korygowaniu błędnie ustalonego stanu faktycznego. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. m. in. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2005 r., sygn. III CK 314/05, Lex nr 172176). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. m.in. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 lutego 2007 r., sygn. I ACa 1053/06, Lex nr 298433). Powód nie wskazuje na takie błędy w ustaleniach, a jego argumenty w istocie dotyczą oceny prawnej wyprowadzonej przez Sąd z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne, które legły u podstaw rozstrzygnięcia i przyjmuje je za własne.

Przenosząc dalsze rozważania na grunt merytorycznej oceny dochodzonego roszczenia należy wskazać, iż jego podstawę stanowił art. 417 k.c.. Odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa, oparta na art. 417 k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie jej trzy ustawowe przesłanki: bezprawność działania lub zaniechania sprawcy, szkoda oraz normalny związek przyczynowy między bezprawnym zachowaniem sprawcy a szkodą. Nie ulega wątpliwości, że kolejność badania przez sąd powyższych przesłanek nie może być dowolna. W pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie działania (zaniechania), z którego, jak twierdzi poszkodowany, wynikła szkoda oraz dokonanie oceny jego bezprawności, następnie ustalenie czy wystąpiła szkoda i jakiego rodzaju i dopiero po stwierdzeniu, że obie te przesłanki zachodzą, możliwe jest zbadanie istnienia między nimi normalnego związku przyczynowego. Powód swojej szkody upatruje w zaniechaniu strony pozwanej, z którym łączy konieczności odbycia kary w szerszym zakresie, niż wynika to z zapadłych względem niego rozstrzygnięć. Jako przyczynę sprawczą szkody powód wskazuje na zaniechanie, które doprowadziło do wprowadzenia do wykonania zarządzenia sędziego penitencjarnego z dnia 27 sierpnia 2008r. o zmianie kolejności wykonywania kar pozbawienia wolności. Powód nie kwestionuje przy tym faktu, że aktualnie odbywa karę pozbawienia wolności w innych sprawach, lecz skupia się na tej części zarządzenia, która odnosi się do kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem WSG w L. z dnia 14.12.2000 r., sygn. akt Sg 359/00, oraz zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 25 dni orzeczonej w samej sprawie, które skutek wskazanego wyżej zarządzenia zostały przeniesione do wykonania w dalszej kolejności, jako 5 i 6. Przy czym niewątpliwym było, że bez względu na kolejność odbywania kar powód zarówno na dzień wydania orzeczenia przez Sąd Okręgowy jak i Sąd Apelacyjny w Krakowie, winien przebywać w Zakładzie Karnym. Jeżeli więc powód swojej szkody upatruje w tym, że przez błędne zastosowania zarządzenia i brak podjęcia czynności mających wyjaśnić zaistniałą sytuację doszło do tego, że będzie zmuszony odbyć karę w większym niż orzeczony wymiarze, to słusznie przyjął Sąd I instancji, że jego roszczenie zarówno w zakresie odszkodowania jak i zadośćuczynienia należy uznać za przedwczesne, a szkoda po jego stronie aktualnie nie występuje. Trzeba również podkreślić, że postępowanie wykonawcze w przedmiocie kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem WSG w L. z dnia 14.12.2000 r. sygn. akt Sg 359/00 zostało umorzone, prawomocnym postanowieniem WSG w L. z dnia 14.10.2008 r. (k. 110). Postanowieniem tym Sąd uznał niezasadność wprowadzenia do wykonania wobec skazanego tych kar. Na skutek wydania tego postanowienia doszło do sytuacji, że zarówno kara pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy jak również kara zastępcza w wymiarze 25 dni, bez względu na ustalony harmonogram nie byłaby w ogóle wykonywana. W tym stanie rzeczy, nie jest uprawnione stanowisko odnośnie szkody wynikające z faktu wprowadzenia w życie zarządzenia o zmianie kolejności wykonywania kar. Wszelkie działania strony pozwanej podejmowane były w wykonaniu orzeczeń sądowych, nie zaś przejawem jej władczego względem powoda działania. Co więcej strona pozwana koresponduje z

powodem i wielokrotnie ustosunkowała się do jego wątpliwości dotyczących przedmiotowej kwestii. Trzeba również podkreślić, że jakkolwiek mamy aktualnie do czynienia z sytuacją, że część kary jaką skazany odbył w ramach wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt Sg 359/00, nie została zaliczona na poczet żadnej z wykonywanych kar, to przyczyna sprawcza takiego stanu rzeczy, nie tkwi bezpośrednio w działaniu czy zaniechaniu strony pozwanej, która nie decydowała o wprowadzeniu do wykonania dalszej części kary pozbawienia wolności w sprawie, a co nastąpiło po przekazaniu powoda stronie polskiej przez stronę czeską decyzją Sądu. Samo natomiast wykonanie dyspozycji wynikających z zarządzenie sędziego penitencjarnego z dnia 27.08.2008 r. nie może być postrzegane w kategoriach działania bezprawnego, stanowiącego przyczynę tego, że powód pozostanie w Zakładzie Karnym przez okres dłuższy niż wynika to z prawomocnych orzeczeń sądowych skierowanych do wykonania. Przesłanki tak skonstruowanego roszczenia odszkodowawczego nie wystąpiły w sprawie kumulatywnie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda na podstawie art. 385 k.p.c.

Oddalając apelację Sąd II instancji zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej na podstawie art. 98 w związku z art.391 & 1 k.p.c. i art. 11 ust. 3 ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa zwrot kosztów postępowania apelacyjnego, na które składa się koszt zastępstwa prawnego w wysokości stawki minimalnej określonej w §6 pkt. 6 w zw. §12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Także według stawki minimalnej z uwzględnieniem podatku od towarów i usług przyznano wynagrodzenie pełnomocnikowi powoda za nieodpłatne zastępstwo prawne powoda w postępowaniu apelacyjnym. Podstawę prawną tej części orzeczenia stanowi art. 29 ust. 1 Prawa o adwokaturze oraz § 2 ust. 1 i 2 , § 6 pkt. 6 , § 13 ust. 1 pkt. 2 oraz § 19-21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.